

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/160/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7109228333
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Husivarga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7109228333.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Husivargu a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Gizely Majerčákovej v právnej veci navrhovateľa L. L., narodeného XX.XX.XXXX, bývajúceho v P., A. X, toho času H. XX, XXX XX, H. X, Č. S., proti odporcovi Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, za účasti vedľajších účastníkov na strane odporcu 1/ O.. D. Q., narodeného X.X.XXXX, bývajúceho v P., Q. X, 2/ O.. G. Q., narodenej XX.X.XXXX, bývajúcej v P.Š., Q. X, zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kerecman, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 1, o určenie práva nájmu k bytu, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 19. októbra 2012, č.k. 16C 449/2009-125, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajším účastníkom trovy odvolacieho konania v sume 81,45 €, ktorú je povinný zaplatiť právnemu zástupcovi vedľajších účastníkov Advokátskej kancelárii JUDr. Peter Kerecman, s.r.o. do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo dňa 19.10.2012, č.k. 16C 449/2009-125 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ (L. L.) domáhal učenia, že je nájomcom bytu nachádzajúceho sa v P. na X. poschodí na ul. Q. X, pozostávajúceho z troch izieb, kuchyne a príslušenstva (ďalej len predmetného bytu - poznámka odvolacieho súdu). Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Priznal náhradu trov konania vedľajším účastníkom na strane odporcu v sume 443,10 €, ktorá pozostáva z trov právneho zastúpenia v sume 343,60 € a zo súdneho poplatku v sume 99,50 €, ktorú je navrhovateľ povinný zaplatiť právnemu zástupcovi vedľajších účastníkov JUDr. Petrovi Kerecmanovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že súd zisťoval, či navrhovateľ má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, lebo jeho návrh z hľadiska procesnej povahy je návrhom o určenie, či tu právo je alebo nie je v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Súd dospel k záveru, že navrhovateľ preukázal, že má naliehavý právny záujem, lebo určovacím výrokom (súdu) sa odstráni neistota v právnom postavení navrhovateľa, teda vyrieši sa otázka, či navrhovateľ je alebo nie je nájomcom predmetného bytu. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že E.. L. L. a I. L. (starým rodičom navrhovateľa), za trvania ich manželstva vzniklo právo spoločného užívania (k predmetnému) bytu manželmi (ex lege) podľa § 175 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného do 1.1.1992. Po smrti E..

L. L. dňa XX.X.XXXX zaniklo právo spoločného užívania predmetného bytu a jedinou užívateľkou sa stala I. L.L. (pozostalá manželka poručiťa), ktorá sa v roku 1987 odsťahovala do garžónky, a tak trvalo opustila spoločnú domácnosť. V čase opustenia spoločnej domácnosti v byte zostali bývať D. L., otec navrhovateľa, a jeho manželka D. s jej deťmi F. a R. a navrhovateľ. D. L. sa so svojimi deťmi odsťahovala z predmetného bytu, a tak v predmetnom byte zostal bývať D. L. so synom L. (- navrhovateľom). Navrhovateľ žil v spoločnej domácnosti s otcom aj dňa 13.2.1990, kedy D. L. zomrel, a tak navrhovateľ sa stal užívateľom predmetného bytu, lebo nemal vlastný byt podľa § 179 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991. Navrhovateľovi právo osobného užívania bytu, ktoré vzniklo podľa § 179 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991, sa dňom účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., t.j. od 1.1.1992, transformovalo - zmenilo - na nájom, a tak sa navrhovateľ stal nájomcom predmetného bytu. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany odporcu, ako aj vedľajšieho účastníka v 1. rade počas konania, zaoberal sa súd otázkou, či táto námietka premlčania je dôvodná. Po citácii § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991, § 100 ods. 2 OZ účinného od 1.1.1992, ako aj § 101 Občianskeho zákonníka a § 868 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, § 871 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 36 Zákona o rodine (zákona č. 94/63 Zb.) uviedol, že účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávnom vzťahu je, aby oprávnený subjekt (veriteľ) pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v ustanovenej premlčacej dobe, teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd nemôže oprávnenej osobe premlčané právo priznať, lebo vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynutiteľnosť uplatneného práva. V prejednávanej veci je nepochybné, že navrhovateľ podal návrh na začatie konania dňa 7.4.2000 a odporca počas konania na súde prvého stupňa a vedľajší účastník počas konania (odvolacieho) vzniesli námietku premlčania práva navrhovateľa. Z rozsudku bývalého Mestského súdu v Košiciach zo dňa 17.6.1991, č.k. P 1/83-91, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2.12.1991 vyplýva, že navrhovateľ bol dňa 1.1.1992 ešte maloletý a bol zverený do výchovy E. D., ktorej súd vymedzil jej práva a povinnosti k maloletému. Matku maloletého navrhovateľa (G. D.) súd zaviazal prispievať na výživu maloletého po 400,- Kčs mesačne do rúk E. D.. Vzhľadom na vyššie uvedené súd sa zaoberal otázkou, kto bol oprávnený za maloletého navrhovateľa (v tom čase) podať návrh na začatie konania o určenie práva nájmu k predmetnému bytu (po nadobudnutí účinnosti zákona č. 509/1991 Zb.), ktorým sa právo osobného užívania bytu zmenilo na nájom bytu. Právo nájmu bytu je majetkovým právom a ako také je ocniteľné peniazmi a v súlade s § 101 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 (ďalej len „OZ“) sa premlčuje v zákonnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť dňa 1.1.1992. Návrh na začatie konania mohla podať matka navrhovateľa, a neskôr po zverení maloletého do výchovy a opateru E. D., takýto úkon mohla urobiť v čase od 1.1.1992 do 18.12.1992, kedy navrhovateľ nadobudol plnoletosť. Návrh na začatie konania mohol podať aj sám navrhovateľ v čase od 19.12.1992 do 1.1.1995 (teda počas plynutia premlčacej doby), lebo už sám bol plnoletý. Vzhľadom na zmenu právnej úpravy účinnej od 1.1.1992, podľa ktorej právo osobného užívania bytu, ktoré trvalo ku dňu 1.1.1992 sa zmenilo ex lege na nájom a podľa ktorej právo nájmu podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ako aj s prihliadnutím na prechodné ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 868 OZ), podľa ktorých sa ustanoveniami tohto zákona spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.1992 a s ohľadom na zmysel a cieľ zákonnej úpravy premlčania práva nájmu účinnej od 1.1.1992 súd zaujal názor, že počnúc dňom 1.1.1992 premlčaniu podlieha aj právo nájmu bytu, ktoré ex lege nahradilo právo osobného užívania bytu, ktoré trvalo ku dňu 1.1.1992. Okresný súd dospel k záveru, že právo nájmu bytu mohlo byť navrhovateľom po prvýkrát uplatnené dňom 1.1.1992 v zastúpení zákonným zástupcom (matkou) a neskôr E. D., ktorej bol zverený do výchovy a opateru a osobne navrhovateľom v dobe od 19.12.1992 (kedy dovŕšil plnoletosť) do 1.1.1995. Trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka začala plynúť 1.1.1992 a uplynula 1.1.1995. Navrhovateľ podal návrh až dňa 7.4.2000, teda po uplynutí zákonnej trojročnej premlčacej doby. Po vznesenej námietke premlčania zo strany odporcu a vedľajšieho účastníka súd dospel k záveru, že právo navrhovateľa, ktorým sa domáhal práva nájmu k bytu sa premlčalo, a preto návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

Výrok o náhrade trov konania súd odôvodnil, aplikáciou § 142 ods. 1 O.s.p. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal, lebo mu trovy konania nevznikli. Vedľajším účastníkom na strane odporcu priznal náhradu trov konania, ktoré pozostávali zo zaplateného súdneho poplatku za odvolanie v sume 99,50 €, ako aj trov právneho zastúpenia advokátom v sume 443,10 €.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a určiť, že navrhovateľ je nájomcom bytu, nachádzajúceho sa v Košiciach na 1. poschodí, na

ul. Tajovského 7, pozostávajúceho z troch izieb, kuchyne a príslušenstva. Žiadal priznať aj náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolanie podal z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a písm. f/ O.s.p. Uviedol, že odporca nikdy nevzniesol námietku premlčania práva. Navyiac podľa jeho názoru nie je možné namietať premlčanie tam, kde vzťah vznikol a trvá a existuje na základe zákona. „Odporcovia“ zavádzali navrhovateľa nekonečnými prísľubmi udelenia adekvátneho (teda primeraného) bytu. Navrhovateľ nesúhlasí s názorom súdu, že jeho nárok je premlčaný. To, že navrhovateľ podal návrh na určenie nájomného vzťahu neskoršie ako v trojročnej premlčacej lehote „nehrá“ v tomto prípade žiadnu rolu. Rozviedol, že zákonná úprava nájomných vzťahov je obsiahnutá v siedmej hlave Občianskeho zákonníka (toho času platného), t.j. § 663 a nasl. OZ, a v štvrtom oddiele je obsiahnutá úprava osobitných ustanovení o nájme bytu § 685 až § 716 OZ. Nájom bytu je chránený, čo vyplýva aj z dôvodovej správy k zákonu č. 261/2001 Z.z.

Pre Slovenský právny poriadok je typické, že ochranu v nájomnom vzťahu požíva nájomca. Nájom bytu je chránený aj v ustanovení § 706 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), podľa ktorého po smrti nájomcu prechádzajú jeho práva vyplývajúce z nájomnej zmluvy na osoby taxatívne vymenované v zákone (§ 706 ods. 1 OZ). Prechod práva nájmu bytu nastáva priamo zo zákona a na prechod práva sa nevyžaduje žiadna dohoda medzi nájomcom, na koho prešlo právo z osoby pôvodného nájomcu a prenajímateľom. Od 1.9.2001 v ustanovení § 706 ods. 2 OZ bolo zakotvené právo prenajímateľa, ktorý sa domnieva, že neboli splnené všetky podmienky na zákonný prechod nájmu k bytu uplatniť na súde svoje výhrady proti prechodu nájmu podľa odseku 1 § 706 OZ. Úmyslom zákonodarcu (ako to vyplýva z dôvodovej správy) bolo zvýšiť právnu istotu a korigovať oprávnenie prenajímateľa kedykoľvek sa domáhať na súde, že neboli splnené podmienky prechodu nájmu bytu. Zákon výslovne zakotvil právo, aby sa prenajímateľ takto bránil v prípadoch, keď má pochybnosti, či sú splnené podmienky k prechodu nájmu na iného nájomcu. Prenajímateľ sa môže žalobou na súde domáhať, aby vyslovil, že k prechodu nájmu určitého bytu po nájomcovi v zmysle § 706 OZ nedošlo na tretiu osobu. Ak chce prenajímateľ zabrániť tomu, aby nastali účinky uvedenej nevyvrátiteľnej domnienky, musí na súde žiadať o určenie, že k prechodu nájmu nedošlo, a to v lehotách určených v ustanovení § 706 ods. 2 OZ. Uvedené lehoty majú hmotnoprávnu povahu a súčasne ide o prekluzívnu lehotu sui generis. Prenajímateľ môže podať žalobu o prechod nájmu do troch mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o tom, že neboli splnené podmienky na prechod nájmu (tzv. subjektívnu lehotu), avšak najneskôr do troch rokov odo dňa smrti nájomcu (objektívna lehota), po ktorom malo dôjsť k prechodu nájmu.

Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynul podľa odvolateľa jednoznačný záver, že je nájomcom (do 31.12.1991 užívateľom) trojizbového bytu na 1. poschodí bytového domu na Q. ul. č. X v P., a to od trvalého opustenia spoločnej domácnosti (v tomto byte) jeho starou mamou I. L., ktorá bola po smrti jeho starého otca výlučnou užívateľkou bytu, t.j. už od roku 1987. V tom čase v byte žili (ako mal súd za preukázané, čo potvrdil vo viacerých rozhodnutiach v tomto konaní) spolu s otcom D. L., navrhovateľovou nevlastnou matkou D. L. a jej dvomi dcérami F. a R.. Po trvalom opustení spoločnej domácnosti D. L. spolu s jej dcérami v roku 1989 spoločnými užívateľmi zostali navrhovateľ a jeho otec. Po otcovej smrti dňa 13.2.1990 ostal užívateľom bytu iba on (navrhovateľ). Z dôvodu vyšetrovania okolností úmrtia jeho otca bol byt policajne zapečatený a po skončení vyšetrovania (asi po dvoch mesiacoch po úmrtí otca) bol byt odpečatený za prítomnosti notára a do bytu mal prístup spolu s ďalšími rodinnými príslušníkmi. Po siedmich - ôsmych mesiacoch, bol zo strany Bytového podniku, štátneho podniku Košice, U. (A.) X, P., vymenený zámok, a navrhovateľovi bolo zabránené užívať nielen byt, ale aj veci, ktoré v byte ostali. Pri osobnej návšteve bytového podniku sa dozvedel, že zámok vymenili, lebo byt bol „písaný“ na jeho starého otca, a tak navrhovateľ nemá naň nárok. Za užívanie bytu boli riadne uhrádzané platby až do výmeny zámku. Týmto cynickým a protiprávnym konaním prenajímateľa a správcu vo vzťahu k navrhovateľovmu užívaniu predmetného bytu mu bolo zabránené užívať predmetný byt, čím nastal protiprávny stav. Dňa 9.11.1990 odbor výstavby Obvodného národného výboru Košice I na základe žiadosti bytového odboru toho istého obvodného národného výboru konštatuje, že byt je nespôsobilý na bývanie pre technické závady. Dňa 19.2.1992 vydal starosta Miestnej časti Košice-Staré Mesto rozhodnutie, ktorým dáva D. Q. ml. (bytom P., Š. XX) prísľub na pridelenie trojizbového bytu v P.O. na Q. X, 1. poschodie. Dňa 19.2.1992 je uzavretá zmluva o budúcej zmluve č. 3/92 medzi MČ Košice-Staré mesto a D. Q. ml., v ktorej sa D. Q. ml. zaviazal zrekonštruovať byt na vlastné náklady, podľa stavebno-technického posúdenia vydaného oddelením výstavby Miestneho úradu Košice-Staré mesto zo dňa 22.8.1991 a to v termíne do 31.5.1994. Odvolateľ za nepravdivé označil zistenie súdu, že zmluvu o budúcej zmluve D. Q. ml. podpísal dňa 2.3.1994, lebo uvedenú zmluvu podpísal už dňa 2.3.1992.

Vydaním uvedeného prísľubu a uzavretím zmluvy o budúcej zmluve č. 3/92 a zmluvy o nájme bytu č. 740 starosta mestskej časti konal evidentne protiprávne, a to napriek tomu, že vedel, že užívateľom predmetného bytu je navrhovateľ a od 1.1.1992 je navrhovateľ nájomcom predmetného bytu. Odvolateľ poznamenal, že podľa informácií, ktoré získal od vlastníkov bytov v bytovom dome na ul. Q. č. X a č. X P., po vyhlásení rozsudku, proti ktorému podáva toto odvolanie odporca výpoveďami zo 4.10.2012 vypovedal nájom bytu vedľajším účastníkom v 1. a 2. rade na strane odporcu, a to podľa § 711 ods. 1 písm. c/ OZ. Zmyslom a cieľom zákonnej úpravy nájmu bytu ako chráneného nájmu je nepochybne, že zákonodarca všeobecnou úpravou premlčania nemal v úmysle zlegalizovať protiprávne konanie prenajímateľa bytu, naopak, precizovanou úpravou prechodu nájmu bytu a najmä zániku nájmu bytu poskytol a poskytuje ochranu nájomcovi bytu. Mal za to, že súdy v rozsudkoch, ktorými (v konaní) určili, že nájomcom predmetného bytu je navrhovateľ, dospeli k správne záveru, že v občianskom práve sú aj ďalšie (v § 100 ods. 2, 3 OZ) neuvedené - nepremlčateľné majetkové práva, teda, že jeho právo nájmu je takým právom, ktoré premlčaniu nepodlieha. Prílohou odvolania boli fotokópie podaní výpovede zo dňa 4.10.2012 a oznámenie Mesta Košice z 18.10.2012 o daní výpovede.

V písomnom vyjadrení vedľajší účastníci na strane odporcu navrhli potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Správny je záver súdu prvého stupňa podľa vedľajších účastníkov, že právo navrhovateľa sa premlčalo dňom 1.1.1995. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní poukazuje na aktuálne znenie § 706 ods. 2 OZ, ktoré bolo zavedené do Občianskeho zákonníka s účinnosťou od 1.9.2001, toto ustanovenie sa vzťahuje iba na prípady prechodu nájmu, ku ktorému malo dôjsť po 1.9.2001. Je pravdou, že absentuje prechodné ustanovenie. Ak by tomu tak nebolo, zákon by priamo zlegalizoval staršie prechody nájmu, ku ktorým došlo skôr, než tri roky pred nadobudnutím účinnosti novely v dôsledku smrti pôvodného nájomcu, pretože by sám znemožnil prenajímateľovi podanie príslušnej žaloby pre uplynutie v objektívnej lehote. V odvolaní citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z roku 2008 vychádza z odlišného skutkového stavu a právnej povahy veci a vzťahuje sa k návrhu o vypratanie bytu prenajímateľa, ku ktorému prenajímateľ neevidoval nájomnú zmluvu s odporcami, ktorí byt obývali. Navrhovateľov názor na platnosť zmluvy o budúcej zmluve a nájomnej zmluve (uzatvorenej odporcom s vedľajším účastníkom v 1. rade), je právne irelevantný, lebo skutočnosti, na ktoré poukazuje, nespôsobujú neplatnosť uvedených zmlúv. Pokiaľ odvolateľ uvádza, že vedľajším účastníkom bola doručená výpoveď z nájmu bytu, účinky výpovede nemôžu nastať prv, než nadobudne právoplatnosť rozhodnutie súdu v konaní o návrhu na určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu, ktoré sa vedie na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 35C 315/2012. Vznesenie námietky premlčania práva odporcom a vedľajšími účastníkmi nemožno považovať ani za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, lebo vedľajší účastníci si takto chránia iba svoje nájomné právo, ktoré im platne vzniklo navyše v situácii, keď do predmetného bytu investovali nemalé finančné prostriedky a sporný byt pre nich predstavuje jedinou možnosť bývania pre nich a pre ich maloleté deti. Neobstojí názor navrhovateľa, podľa ktorého je nájom bytu takým právom, ktoré premlčaniu nepodlieha. Žiadali priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odporca v podaní zo dňa 12.2.2013 navrhol potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne. Žiadne iné dôvody vo vyjadrení neuviedol.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal navrhovateľ v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, voči ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (účinného od 15.10.2008) s tým, že vyhlásenie rozsudku bolo zverejnené minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 19.11.2013 o 8.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202 na 2. poschodí (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p. za použitia § 211 ods. 2 O.s.p.).

Odvolateľ v odvolaní označil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a taktiež podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. nesprávne právne posúdenie veci.

Odvolací dôvod, ktorý odvolateľ v dôvodoch odvolania uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) je v súdnej praxi vykladaný tak, že skutkové zistenia nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom nezodpovedá ustanoveniu § 132 O.s.p. z dôvodu, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov konania nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, že súd opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli za konania najavo, že v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, prípadne vierohodnosti je logický rozpor, alebo, že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O.s.p.

Nesprávnym právnym posúdením veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) je mylná aplikácia právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na zistený skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutiu súdu prvého stupňa nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo, že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 133 až § 135 O.s.p. (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), alebo, že by súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil (odvolací dôvod podľa § 205 od. 2 písm. f/ O.s.p.).

Súd prvého stupňa vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, riadne zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo. Vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p., každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

K odvolacím námietkam odvolateľa odvolací súd uvádza :

Predmetom tohto konania bol návrh navrhovateľa o určenie, že je nájomcom predmetného bytu.

Námietka navrhovateľa, že právo nájmu sa nepremlčuje je neopodstatnená, lebo túto otázku v tomto konaní „zodpovedal“ Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 31. júla 2009, sp.zn. 1 M Cdo 8/2008.

V citovanom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky k otázke premlčateľnosti práva nájmu bytu uviedol, že v úprave § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 (pred účinnosťou novely vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb.) sa stanovilo, že premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva, práv osobného užívania bytov a pozemkov, obmedzenia prevodu nehnuteľností, ako aj práva z vkladov na vkladnej knižke alebo na bežnom účte, pokiaľ vkladový vzťah trvá; nepremlčuje sa tiež právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku podľa § 135a ods. 2.

Od 1.1.1992 sa právo osobného užívania bytu, ktoré trvalo ku dňu nadobudnutiu účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., zmenilo na nájom (porovnaj § 871 ods. 1 Občianskeho zákonníka), zároveň však došlo k zásadnej zmene úpravy vo vymedzení, ktoré majetkové práva sa nepremlčujú - novým znením § 100 ods. 2 a pripojením odseku 3. Zákonodarca pri tejto novele kontinuálne nenadviazal na výnimku z

premlčania majetkových práv, ktorá sa viazala k právu osobného užívania bytov, keďže medzi výnimky z majetkových práv, u ktorých nedochádza k premlčaniu, právo nájmu bytu (nájom bytu) nezaradil. Z porovnania § 100 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991, s jeho znením účinným od 1.1.1992 je takto zreteľný zámer zákonodarcu nevyklúčiť právo nájmu bytu (ktoré nahradilo právo osobného užívania bytu) z majetkových práv, ktoré sa premlčujú.

Účel, ktorý sledoval zákonodarca tým, že neposkytol právu nájmu bytu status (výnimku) nepremlčateľnosti, je dostatočne odvoditeľný so zreteľom na nové spoločenské podmienky kladúce dôraz na nápravu rôznych (vrátane právnych) deformácií na rovnosť účastníkov záväzkových právnych vzťahov, na vytváranie podmienok trhového prostredia a podobne.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka (§ 100 ods. 2 OZ).

Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá (§ 100 ods. 3 OZ).

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Svojho práva sa navrhovateľ domáhal návrhom, ktorý bol doručený súdu dňa 7.4.2000.

Navrhovateľ mohol svoje právo nájmu k predmetnému bytu uplatniť od 1.1.1992, a to buď v zastúpení matkou, resp. E. D. (do výchovy a opatery ktorej bol zverený) spomínaným rozsudkom bývalého Mestského súdu v Košiciach pod sp.zn. P 1/83.

Trojročná premlčacia lehota začala navrhovateľovi plynúť dňom 1.1.1992 a uplynula 1.1.1995.

Vzhľadom na to, že odporca v podaní zo dňa 26.10.2001 (ktoré sa nachádza na č.l. 72-73 spisu zn. 16C 452/2000) vzniesol námietku premlčania práva, nebolo možné navrhovateľovi (oprávnenému subjektu) premlčané právo priznať.

Pretože došlo k premlčaniu práva nájmu k predmetnému bytu svedčiacemu navrhovateľovi (pričom odporca vzniesol námietku premlčania práva), nebolo možné premlčané právo navrhovateľovi priznať, t.j. určiť, že takéto právo navrhovateľ má.

Právo navrhovateľa po účinne vznesenej námietke premlčania stratilo nárok na vymáhateľnosť, t.j. súdne potvrdenie uplatneného práva, a to aj v rámci tohto konania, v ktorom sa navrhovateľ domáhal (len) povolenia autoritatívnej ochrany vo forme určovacieho (deklarátorného) výroku záväzného pre účastníkov konania (§ 80 písm. c/ O.s.p.).

V tomto konaní bol okresný súd, ako aj odvolací súd viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR vysloveným (už) v citovanom uznesení zo dňa 31.7.2009, sp.zn. 1 M Cdo 8/2008, v ktorom bol vyslovený jednoznačný právny názor o premlčateľnosti práva nájmu bytu svedčiacemu navrhovateľovi.

Tvrdenia navrhovateľa, že odporca nikdy nevzniesol námietku premlčania práva nie je pravdivé, lebo o opaku svedčí podanie zo dňa 26.10.2001, ktoré sa nachádza na č.l. 72-73 spisu zn. 16C 452/2000.

Nepatričná je aj námietka odvolateľa, že nemožno namietat' premlčanie práva tam, kde právny vzťah vznikol, trvá a existuje na základe zákona. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je rozhodujúca tá skutočnosť ako právny vzťah vznikol, t.j. či na základe zákona alebo na základe zmluvy alebo na základe rozhodnutia oprávneného orgánu.

Odvolávanie sa odvolateľa na právnu úpravu § 706 ods. 2 OZ, ktorá nadobudla účinnosť 1.9.2001 (novelou zákonom č. 261/2001 Z.z.) je právne irelevantné, lebo uvedená právna úprava sa vzťahuje na právne vzťahy, ktoré vznikli po 1.9.2001.

V tomto smere odvolací súd poukazuje na prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1.1.1992, t.j. § 868 OZ, podľa ktorého, pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.1.1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 871 ods. 1 OZ právo osobného užívania bytu a právo užívania iných obytných miestností a miestností neslúžiacich na bývanie vzniknuté podľa doterajších predpisov, ktoré trvá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa mení dňom účinnosti tohto zákona na nájom.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, že premlčanie práva je v rozpore s dobrými mravmi, k tejto odvolací súd uvádza, že dobrým mravom v zásade neodporuje, ak namieta niekto premlčanie práva uplatňovaného proti nemu, lebo inštitút premlčania prispieva k istote právnych vzťahov, je inštitútom zákonným, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje.

Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, odvolací súd napadnutý rozsudok, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý, ako aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech v odvolacom konaní nemal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporca náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a preto odvolací súd vyslovil, že odporcovi náhradu trov konania nepriznáva. Úspešní vedľajší účastníci na strane odporcu navrhli priznať náhradu trov odvolacieho konania v sume 117,49 € trovy právneho zastúpenia za podanie vyjadrenia na odvolanie navrhovateľa. Podľa § 151 ods. 5 veta prvá O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Podľa § 9 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len citovaná vyhláška) základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Základná sadzba tarifnej odmeny sa môže znížiť alebo zvýšiť v prípadoch uvedených v tejto vyhláške (§ 9 ods. 2 cit. vyhl.).

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ cit. vyhl. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Podľa § 13 ods. 2 cit. vyhl. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

V predmetnom prípade išlo o určenie práva nájmu navrhovateľa, a tak podľa § 11 ods. 1 písm. a/ cit. vyhl. základná sadzba tarifnej odmeny vo výške 1/13 výpočtového základu činila 60,07 € pre zastupovanie jednej osoby. (Výpočtový základ - priemerná mesačná mzda v I. polroku 2012 bola reprezentovaná sumou 781 €). Vzhľadom na to, že advokát zastupoval dve osoby, t.j. vedľajších účastníkov v 1. a

2. rade základná sadzba tarifnej odmeny sa znížila o 50%, t.j. o 30,035 €, a tak za vyjadrenie na odvolanie navrhovateľa patrí vedľajším účastníkom odmena v sume 60,07 € (30,035 € x 2). Odvolací súd priznal aj náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné služby a miestne prepravné v sume vo výške 1/100 výpočtového základu za jeden úkon právnej služby v sume 7,81 € (§ 16 ods. 3 cit. vyhl.). Právny zástupca vedľajších účastníkov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, a tak odmena a náhrada podľa tejto vyhlášky sa zvyšuje o 20%, t.j. o daň z pridanej hodnoty, t.j. o sumu 13,57 € (20% zo sumy 67,88 €). Trovy odvolacieho konania tak boli reprezentované sumou 81,45 € (60,07 € + 7,81 € + 13,57 €), ktorú je navrhovateľ povinný nahradiť vedľajším účastníkom na strane odporcu s tým, že uvedenú sumu je povinný zaplatiť právnomu zástupcovi vedľajších účastníkov Advokátskej kancelárii JUDr. Peter Kerecman, s.r.o. podľa § 149 ods. 1 O.s.p. v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Tento rozsudok prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 :0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.